

Zoon ziet vader na maanden weer

Zutphense kinderen, die net na de oorlog aan moesten sterken, woonden maandenlang in pleeggezinnen in Denemarken, Zweden, Engeland en Zwitserland. Hun bijna vergeten verhaal is nu eindelijk opgetekend, gepaard met unieke foto's van hun terugkeer. ► regio 5

FOTO MUSEA ZUTPHEN COLLECTIE ZEYLEMAKER

► 18-jarige Eefdenaar vast na geëscaleerde ruzie over bommetjes springen

Arrestatie bij zwembad Almen: 'Hij een agent geslagen? Onzin'

Wat begon als geklier van een groep jongeren in het buitenbad van Almen, escaleerde zondag toen agenten wilden ingrijpen. Resultaat: vijf aanhoudingen. Volgens de politie sloeg een 18-jarige jongen uit Eefde een agent tegen het hoofd. Een vriend van de jongen heeft een ander lezing: „Onzin. Hij werd in zijn nek gegrepen en kreeg geen lucht meer.”

Sander Zurhake
Almen

De jongeren maakten zondag bommetjes vanaf de duikplanken. Normaal een favoriete bezigheid op een hete dag in een zwembad, maar vanwege de huidige hittegolf een probleem. „Het water ging door die bommetjes uit het zwembad en vanwege het hete weer mochten ze niet bijvullen”, vertelt Kees Verduijn die in het zwembad was. „Er waren een paar jongens die toch bleven doorspringen.

Maar dat zijn dus niet de jongens die werden aangehouden.”

Volgens Verduijn wees de badjufvrouw enkele jongens aan toen de politieagenten arriveerden. Een van de jongens zat in de buurt van een goede vriend van Verduijn, een 18-jarige Eefdenaar. „Het werd fysiek met die andere jongen en daar zei mijn vriend wat van. Dat liep uit de hand want de agent riep wat terug en mijn vriend schold hem toen uit.”

Daarop werd de Eefdenaar door de politie gesommeerd om mee te lopen naar de uitgang. Verduijn liep naar eigen zeggen ook mee en verloor zijn vriend geen moment uit het oog. „Er was vervolgens bij de uitgang een woordenwisseling tussen die twee en hij werd aangehouden.” Ook een 19-jarige man uit Zutphen werd opgepakt, hij had geen identiteitsbewijs bij zich en wilde zijn personalia niet delen.

De 18-jarige man zit nog steeds vast omdat hij volgens een persbericht van

de politie, een agent zou hebben geslagen. Verduijn en de familie van de Eefdenaar zeggen zeer verrast te zijn door dit nieuws.

Verduijn: „Ik was er gisteren de hele tijd bij en hij heeft op geen enkel moment een agent geslagen. Hij werd meteen in een nekklem gelegd. Hij heeft nooit een kans gehad om een klap uit te delen.”

Geworsteld

Hij heeft volgens Verduijn wel geworsteld om uit de greep te komen. „Dat was omdat hij geen lucht meer kreeg. Misschien dat ze dat een 'klap geven' noemen. Hij heeft niet expres een klap uitgedeeld aan een agent. Dat zou hij nooit doen. Hij is bezig met een vooropleiding om bij de mariniers te gaan, dat is heel belangrijk voor hem.”

De moeder van de Eefdenaar, Angélique Derksen, baalt enorm van de situatie. „Op social media wordt hij nu neergezet als één of andere tokkie. Dat vind ik nou asociaal. Wij zijn nog

nooit in aanraking geweest met de politie.”

Derksen is bezorgd over de toekomst van haar zoon. „Hij zit in een opleiding om bij defensie te kunnen werken. En hij let goed op om niet in dit soort situaties terecht te komen. En nu wordt hij beschuldigd een agent te hebben geslagen. Volgens zijn vrienden is dat niet gebeurd. Ik snap niet dat alles wat de politie zegt klakkeloos wordt aangenomen.”

Na de aanhoudingen hield de onrust nog enige tijd aan. Meerdere bekenden van de verdachten gingen verhaal halen bij het politiebureau in Zutphen. Met een auto werd de toegangspoort geblokkeerd, stelt de politie. Bij het bureau werden twee jongens aangehouden voor belediging van agenten. Ook een moeder werd aangehouden voor het belemmeren van de aanhouding van haar zoon. Om de groep te verwijderen, gebruikten agenten pepperspray en wapenstokken.

SCAN DE QR-CODE

Ga naar destentor.nl/video en bekijk beelden van de arrestatie

Hij werd meteen in een nekklem gelegd

— Kees Verduijn, vriend verdachte

LZ

► **Boek over Zutphense kinderen die na oorlog tijdelijk in buitenland woonden**

‘Voor het eerst arm om me heen’

▲ Kinderen ontmoeten na maanden in Engeland hun familie weer op de Zaadmarkt in Zutphen. De foto's zijn gevonden op een fotorolletje dat nog nooit eerder was afgedrukt. FOTO MUSEA ZUTPHEN COLLECTIE ZEYLEMAKER

In het voorjaar van 1945 was de oorlog voorbij, maar de ellende en de armoede nog lang niet. Alize Hillebrink tekende verhalen op van kinderen van toen, nu tachtigers, die vanuit Zutphen naar Denemarken, Zweden en Engeland werden gezonden. Aangesterkt en vol nieuwe belevenissen keerden ze terug. De meesten hielden er een heimwee aan over die duurt tot op de dag van vandaag.

Sander Grootendorst
Zutphen

Op haar iPad toont Alize Hillebrink (45) unieke foto's, gemaakt op het pleintje tegenover Dat Bolwerck aan de Zaadmarkt in Zutphen. „De fotograaf was Zeylemaker, conservator Christiaan te Strake van de Zutphense Musea vond een fotorolletje dat nog nooit was afgedrukt. Je ziet de aankomst van kinderen die waren uitgezonden naar pleeggezinnen in Engeland.“ De locatie is niet toevallig. „Rond dit plein zaten de samenwerkende hulpverleningsorganisaties en wer-

den de kinderuitzendingen geregistreerd. In het pand daarachter had je de sociale dienst en daarachter de kerkelijke instanties.“

De foto's – 'de emoties spatten ervan af' – vormen de weinige tastbare bewijzen van de kinderuitzendingen, waar vrijwel niemand nog iets van weet, behalve de betrokkenen zelf. Onder wie Te Strake – zijn moeder werd als kind uitgezonden vanuit Deventer.

Wat op de foto's ook te zien is: „Geen glas in de tijdens de oorlog verwoeste ramen, maar landbouwplastic. Armoede op de gezichten. En de oorlog was toen toch al een dik jaar voorbij.“

Een vrijwilligster van de Historische Vereniging Zutphen atten-

“**Een jongetje wilde eigenlijk helemaal niet terug. Ze moesten hem de trein in duwen**

– Alize Hillebrink, auteur

deerde Hillebrink vorig jaar op het fenomeen kinderuitzendingen.

„Een interessant onderwerp in het kader van vijftienvestig jaar vrede.“ Ze kwam in contact met Henk Terink, die naar Zweden ging toen hij elf was, en voerde een lang gesprek met hem. Na een oproep in de krant reageerden meer kinderen van toen. „Ze waren naar Zweden, Denemarken of Engeland geweest. Helaas heb ik niemand te pakken gekregen die uitgezonden was naar Zwitserland.“

Mooi dat Hillebrink het in het gesprek steeds over 'de kinderen' heeft, terwijl het inmiddels ouderen zijn. Maar hun kind-zijn is de kern van het boek. „Ze zijn me in al die gesprekken dierbaar geworden.“ Net vóór de coronamaatregelen gingen, was ze bij iedereen meerdere keren langs geweest en kon ze aan het uitwerken beginnen, waarbij ze alles bij de geïnterviewden zelf en enkele deskundige meelezers checkte en dubbelcheckte. „Belangrijk, want ik ben geen historicus.“ Bovendien: hoe levendig ook, die jeugdherinneringen, ze moeten wel kloppen. „Het is

voor iedereen ook al zo lang geleden.“

Liefde

Een overeenkomst in alle verhalen: „Er zijn banden gesmeed voor het leven.“ Het valt te begrijpen: „Een jongetje dat naar Zweden mag, hij vindt het geweldig, is negen maanden van huis. Krijgt voor het eerst van zijn leven een arm om zich heen. Daar was thuis in Zutphen, in een gezin van toen zestien kinderen, geen tijd voor. Leert in Zweden wat liefde is. Hij wil eigenlijk helemaal niet terug. Ze moeten hem de trein in duwen.“ Dat jongetje was Henk Terink. „Ik kan nog steeds Zweeds spreken en schrijven“, zegt hij.

Hillebrink wilde de verhalen graag inbedden in de lokale en nationale geschiedenis, maar er bleek nauwelijks iets te vinden. De oorlog en de bevrijding zijn goed gedocumenteerd, wat er daarna gebeurde niet. In wezen hetzelfde probleem waar de 'kinderen' mee te maken kregen. „Na de bevrijding wilde iedereen de oorlog vergeten, die zwarte bladzij omslaan. En de kin-

‘Ik denk vaak in het Zweeds’

Uitspraken van Zutphenaren die als kind na de oorlog ondergebracht zijn in buitenlandse pleeggezinnen:

„Eigenlijk hadden we het na de oorlog nog slechter dan in de oorlog.“ (Henk Terink, over de armoede na de bevrijding)

„Ik denk vaak in het Zweeds, op die manier even ik de taal.“ (Geertje Reidinga, belt nog geregeld met haar Zweedse pleegbroer)

„Eerlijk gezegd ben ik de tel kwijt. Ik ga nog zo vaak terug.“ (Geertje Reidinga)

„In Zweden had ik een gewón gezinsleven. Dat had ik in Zutphen nooit gehad.“ (Beppie Turksma)

„In Engeland ging ik voor het eerst van mijn leven in bad.“ (Sara Noach)

„De foto's van mijn pleegouders heb ik altijd bij me.“ (Ap Stein)

„De liefde voor Engeland werkt generaties door.“ (Judith Geelen, dochter van Henny Schellart)

deruitzendingen waren nog onlosmakelijk met de oorlog verbonden. Toen de kinderen terugkeerden in hun gezinnen hier, konden ze hun ervaringen aan niemand kwijt.“ Dankzij Alize Hillebrink zijn ze nu dan toch opgetekend. Voor iedereen met interesse in de Zutphense oorlogsgeschiedenis en de naweeën daarvan. En voor de betrokken zelf, voor 'de kinderen' (en hun familie): „Ze krijgen bij de officiële presentatie allemaal een eerste exemplaar.“

■ **Alize Hillebrink: Weemoed en verlangen. Zutphense kinderuitzendingen in 1945. Uitgeverij Hermans. 14,50 euro. Te koop vanaf 18 augustus.**

DEVENTER

Deventer dj is hit op TikTok en wordt gebeld door grootste dance-label van de wereld

Enzio Latumaelissa, dj en producer uit Deventer, heeft zijn versie van de hit *Bella Ciao* uitgebracht op Spinnin Records. Hij hoorde dat zijn remix een hit was op TikTok en opeens hing het grootste dance-label van de wereld aan de telefoon.

Twee jaar geleden maakte de dj en producer uit Deventer, voor sommigen beter bekend als DJ Onderkoffler, zijn eigen versie op de hit *Bella Ciao*. Mensen kennen het nummer tegenwoordig van de Netflix-serie *La casa de Papel*, maar origineel is het een Italiaans strijdlied dat tijdens de Tweede Wereldoorlog populair werd onder de partizanen die zich verzetten tegen het fascisme.

Omdat Latumaelissa de rechten van het

nummer niet had, plaatste hij de remix op zijn eigen YouTube-kanaal. „Dat nummer deed het toen al best goed, maar twee maanden geleden ging het ineens helemaal viral op TikTok“, vertelt hij nog steeds wat overdonderd. „Iemand had er een dansje op verzonnen. Het bleek ontloft toen er een #bellaciachallenge ontstond.“

Nou, dacht de Deventenaar, dan moet ik nu toch maar eens zorgen dat ik officieel de rechten krijg, zodat ik het ook echt kan uitbrengen. Hij zocht contact met de rechtshabende partij, de Fonola Band: „Ik onderhandelde weken lang met een oude Italiaanse man en toen belde Spinnin Records.“

Het grootste dance-label van

de wereld, (denk aan Tiësto, Martin Garrix en Afrojack), nam de onderhandelingen van Latumaelissa over en met succes. „Je onderhandelt over het percentage dat je moet afstaan van je verdiensten aan de streams. Afgelopen woensdag hoorde ik dat ze eruit waren en dat vrijdag de release zou zijn. Samen met video-producer John Kho heb ik in twee dagen de clip gemaakt en die video is sinds vrijdag meer dan 120 duizend keer bekeken“, vertelt de trotse dj. „Dat is vergeleken met andere YouTube-video's van Spinnin best veel.“ Of hij de afgelopen week nog een beetje geslapen heeft? „Héél weinig“, lacht hij. „Ik ga nu even ontspannen in de tuin.“